

Αποκαθίσταται και αναδεικνύεται το μνημειακό σύνολο της Βασιλίσσης Όλγας

/ [Επικαιρότητα](#)

Το Υπουργείο Πολιτισμού, με συνέπεια στην στρατηγική του, για την ανάδειξη άγνωστων, μέχρι σήμερα, όψεων της ιστορίας και της αρχαιολογίας της Αθήνας, αποδίδει στην πόλη ένα μοναδικό τμήμα της ιστορικής της μνήμης, το ρωμαϊκό μνημειακό σύνολο και τα αρχαιολογικά κατάλοιπα που αποκαλύφθηκαν, κατά τις εργασίες ανάπλασης της οδού Βασιλίσσης Όλγας.

Η ανασκαφή στην Βασιλίσσης Όλγας αποκάλυψε ένα μεγαλοπρεπές ρωμαϊκό οικοδομικό συγκρότημα, με ημικυκλικό αίθριο, στοές, οργανωμένους χώρους και εκτεταμένο δίκτυο αποχετευτικών αγωγών, το οποίο γνώρισε διαδοχικές οικοδομικές φάσεις από τον 3ο έως τον 5ο αιώνα μ.Χ. Η περιοχή βόρεια του Ολυμπιείου, σε άμεση γειτνίαση με τον Ιλισό ποταμό, αποτελεί έναν από τους

σημαντικότερους ιστορικούς πυρήνες της Αθήνας, με αδιάλειπτη ανθρώπινη παρουσία από την προϊστορική εποχή έως και τους πρώτους βυζαντινούς χρόνους.

Αρχικά, αναπτύχθηκε ως χώρος λατρείας και κατοίκησης εκτός των τειχών της αρχαίας πόλης, φιλοξενώντας σημαντικά ιερά, ενώ κατά τη ρωμαϊκή περίοδο, ιδίως επί Αδριανού, εντάχθηκε στον αστικό ιστό και εξελίχθηκε σε μία από τις πλέον εύπορες συνοικίες της Αθήνας, με μνημειακά δημόσια και ιδιωτικά οικοδομήματα. Παρά τις καταστροφές των ύστερων ρωμαϊκών χρόνων, η περιοχή γνώρισε νέα περίοδο ακμής κατά τον 4ο και 5ο αιώνα μ.Χ., πριν η σταδιακή συρρίκνωση της κατοίκησης κατά τον 6ο αιώνα σηματοδοτήσει τη μετάβαση στη βυζαντινή εποχή.

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, δήλωσε: «Μετά την απόδοση της οδού Βασιλίσσης Όλγας στους Αθηναίους, στα τέλη Απριλίου, σηματοδοτώντας την ολοκλήρωση ενός εμβληματικού έργου που παρέμενε σε εκκρεμότητα για χρόνια, η αποκατάσταση, η προστασία και η ανάδειξη του σημαντικού μνημειακού συνόλου που αποκαλύφθηκε, κατά τις εργασίες ανάπλασης της οδού, αποτελεί το επόμενο ουσιαστικό βήμα που συνδέεται με τη διαρκή προσπάθεια του Υπουργείου Πολιτισμού να διαφυλάσσει και να αναδεικνύει την ιστορία της Αρχαίας Αθήνας.

Θέση ευρήματος σε σχέση με οδικό άξονα Λεωφ. Βασιλίσσης Όλγας

Τα αρχαιολογικά κατάλοιπα που ήρθαν στο φως συνθέτουν μια εξαιρετικά σημαντική μαρτυρία για τη διαχρονική εξέλιξη της περιοχής, βόρεια του Ολυμπιείου, από τους κλασικούς έως και τους βυζαντινούς χρόνους. Η αποκάλυψη τμήματος της τάφρου του Θεμιστόκλειου τείχους, του εκτεταμένου ρωμαϊκού οικοδομικού συγκροτήματος με το ημικυκλικό αίθριο, τις στοές, τους χώρους κατοίκησης και τα αποχετευτικά δίκτυα, καθώς και των μεταγενέστερων βυζαντινών καταλοίπων, επιβεβαιώνει τη διαχρονική σημασία της περιοχής και

εμπλουτίζει ουσιαστικά τις γνώσεις μας για την ιστορία της πόλης στην αρχαιότητα.

Ιδιαίτερη μέριμνα δίνεται στη λειτουργική και αισθητική ενοποίηση των αρχαιοτήτων ώστε να αναδειχθεί, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, η ενότητα του αρχαιολογικού συνόλου και να εξασφαλιστούν οι προϋποθέσεις για την ασφαλή προστασία και τη διαχρονική ανάδειξη των πολύ σημαντικών ευρημάτων που αποκαλύφθηκαν, τα τελευταία χρόνια, στο ιστορικό κέντρο της πρωτεύουσας.

Η αποκατάσταση του μνημειακού συνόλου αναδεικνύει ένα ιδιαίτερα ενδιαφέρον τμήμα της αρχαίας τοπογραφίας της πόλης, προσφέροντας στους κατοίκους και τους επισκέπτες της Αθήνας τη δυνατότητα να γνωρίσουν μια ακόμη σημαντική σελίδα της μακραίωνης ιστορίας της. Η προστασία και η ανάδειξη των μνημείων δεν αποτελεί μόνο υποχρέωσή μας απέναντι στο παρελθόν, αλλά και μια συνειδητή επένδυση στη συλλογική μνήμη, στην πολιτιστική μας ταυτότητα και στην ποιότητα του δημόσιου χώρου».

Συνολική άποψη της εγκεκριμένης πρότασης διαμόρφωσης

Μεταξύ των σημαντικότερων αποκαλυφθέντων καταλοίπων ξεχωρίζει η λαξευτή, στο φυσικό βράχο, τάφος του Θεμιστόκλειου τείχους, η οποία αποτελεί το αρχαιότερο διατηρούμενο στοιχείο της ανασκαφής και επιβεβαιώνει τη χάραξη της αρχαίας οχύρωσης. Η ανασκαφή κατέδειξε ότι το οικοδόμημα γνώρισε δύο μεγάλες οικοδομικές φάσεις -η πρώτη κατά τα τέλη του 3ου αιώνα μ.Χ. έως τις αρχές 4ου αιώνα μ.Χ. και η δεύτερη στις αρχές του 5ου αιώνα μ.Χ.- καθώς και μικρότερης έκτασης μετασκευές και επεκτάσεις, οι οποίες αντανakλούν τη συνεχή χρήση του κατά την ύστερη ρωμαϊκή περίοδο.

Η μελέτη των καταλοίπων ανέδειξε, επίσης, τις διαφορετικές οικοδομικές τεχνικές κάθε περιόδου, από την επιμελημένη λιθοδομή των κλασικών χρόνων έως τα χαρακτηριστικά συστήματα ρωμαϊκής τοιχοποιίας, αποκαλύπτοντας τη μεγάλη ιστορική και αρχιτεκτονική αξία του μνημειακού συνόλου. Η τελευταία φάση της χρήσης του χώρου αποδίδεται στους βυζαντινούς χρόνους και εκπροσωπείται,

κυρίως από ευτελέστερες τοιχοποιίες, υπόγειους κτιστούς σιρούς (λάγκους) και αποθηκευτικούς πίθους, στοιχεία που μαρτυρούν ουσιαστική μεταβολή του χαρακτήρα της περιοχής και στροφή προς παραγωγικές και αποθηκευτικές δραστηριότητες, όπως άλλωστε τεκμηριώνουν τα δεδομένα των ανασκαφών της ευρύτερης περιοχής.

Οι εργασίες περιλαμβάνουν συντήρηση και αποκατάσταση των τοιχοποιιών, του ψηφιδωτού δαπέδου και των αρχιτεκτονικών μελών, διαχείριση της βλάστησης, απομάκρυνση νεότερων ασύμβατων επεμβάσεων, βελτίωση της αναγνωσιμότητας του χώρου, αποκατάσταση των ιστορικών επιπέδων και ολοκληρωμένη διαχείριση των ομβρίων υδάτων για την προστασία των μνημείων.

Το ανατολικό τμήμα του συγκροτήματος

Οι προτάσεις αποκατάστασης και ανάδειξης διαμορφώθηκαν με γνώμονα την αντιμετώπιση των προβλημάτων διατήρησης και την αποκατάσταση της αναγνωσιμότητας του μνημειακού συνόλου. Οι επεμβάσεις σχεδιάστηκαν σύμφωνα με τις διεθνώς αποδεκτές αρχές προστασίας της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, με σεβασμό στην αυθεντικότητα του μνημείου και των δομικών του υλικών και με κύριο στόχο την ενίσχυση της αναγνωσιμότητας του μνημειακού συνόλου.

Από το ρωμαϊκό οικοδόμημα διατηρείται τμήμα ημικυκλικής στοάς με ψηφιδωτό δάπεδο του πρώτου μισού του 5ου αι. μ.

Τμήμα του συγκροτήματος αναπτύσσεται πάνω στις επιχώσεις της αμυντικής τάφρου που διανοίχθηκε κατά μήκος του Θείου Τείχους

Άποψη της ανασκαφής από ψηλά